Europski parlament
2024-2029

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost

2025/2146(DEC)

27.1.2026

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost

upućeno Odboru za proračunski nadzor

o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024., dio I. – Europski parlament
(2025/2146(DEC))

Izvjestiteljica za mišljenje Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

MIŠLJENJE

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za proračunski nadzor da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće:

A. budući da su rodna ravnopravnost i iskorjenjivanje neravnopravnosti temeljne vrijednosti EU-a, kako je utvrđeno u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji; budući da je Unija predana promicanju rodne ravnopravnosti u svim svojim aktivnostima u skladu s člankom 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, uspostavom načela rodno osviještene politike i donošenja rodno osjetljivog proračuna;

B. budući da u skladu s člankom 249. Poslovnika Predsjedništvo usvaja akcijski plan za rodnu ravnopravnost kako bi se rodna perspektiva uključila u sve aktivnosti Parlamenta;

C. budući da su rodna ravnopravnost te ravnopravno i smisleno sudjelovanje žena u donošenju svih politika preduvjet za funkcionalnu demokraciju; budući da su trenutačno na 39 % zastupničkih mjesta u Parlamentu žene, dok ih je u nacionalnim parlamentima diljem svijeta 27 %; budući da su žene i dalje nedovoljno zastupljene u donošenju odluka; budući da su na izborima 2024. ostvareni lošiji rezultati nego ranije jer je tada izabrano 278 žena, što je neznatno manje nego 2019., te da je riječ o prvom smanjenju udjela žena od 1979.; budući da se rodna ravnoteža znatno razlikuje među nacionalnim izaslanstvima u Parlamentu, što upućuje na postojane nejednakosti među državama članicama;

D. budući da se političarke suočavaju s višim razinama mržnje, uznemiravanja i zastrašivanja od svojih muških kolega, posebno kad su mlade i zalažu se za prava žena i rodnu ravnopravnost; budući da to često uključuje rodno uvjetovano zlostavljanje i ciljane rodne dezinformacije, odnosno dezinformacije koje su namjerno usmjerene na žene, posebno na žene koje sudjeluju u javnom životu, te prijetnje njihovoj sigurnosti; budući da ti napadi stvaraju znatne prepreke ravnopravnom sudjelovanju žena u političkom životu; budući da to ometa sudjelovanje žena u politici i time oslabljuje naše demokracije jer ih čini manje reprezentativnima;

E. budući da su žene i dalje nedovoljno zastupljene u nekim odborima, dok su u drugima prekomjerno zastupljene; budući da su žene u Parlamentu trenutačno predsjedateljice u sedam stalnih odbora i pododbora od njih ukupno 24, među ostalim u nekim odborima u kojima tradicionalno prevladavaju muškarci; budući da od ukupno 48 izaslanstava Europskog parlamenta u samo njih 11 predsjedaju žene; budući da je od 1979. Parlamentom predsjedala 31 osoba i da su među njima bile samo tri žene; budući da je i dalje zabrinjavajuća nedovoljna zastupljenost žena na vodećim položajima na najvišoj institucijskoj razini EU-a; budući da je među 14 potpredsjednika Parlamenta sedam žena te da žene stoga čine 50 % osoba na tim višim rukovodećim položajima;

F. budući da Parlament još nije uveo očinski i roditeljski dopust za zastupnike, unatoč obećavajućem koraku kojim je zastupnicama omogućio pravo glasanja putem punomoći prije i nakon poroda;

G. budući da se standardi u pogledu rodne ravnopravnosti u Parlamentu moraju primjenjivati i na njegovo osoblje; budući da postoje nejednakosti u napredovanju u karijeri, ljestvici plaća i sigurnosti radnih mjesta za osoblje, akreditirane parlamentarne asistente i stažiste; budući da je Parlament, kao autonomna institucija i poslodavac, odgovoran za to da njegova unutarnja administracija, kadrovska politika, okvir za borbu protiv uznemiravanja i radni uvjeti učinkovito sprečavaju i rješavaju problem diskriminacije i rodno uvjetovanog nasilja te promiču rodnu ravnopravnost;

H. budući da bi Parlament također trebao služiti kao primjer kad je riječ o rodnoj ravnopravnosti; budući da, primjerice, sudjelovanje Parlamenta u globalnoj kampanji „Obojimo svijet u narančasto”, uključujući simbolično osvjetljenje zgrade Parlamenta i prikazivanje narančastih zastava, služi kao jedan od primjera njegove predanosti iskorjenjivanju rodno uvjetovanog nasilja i prepoznavanju važnosti podizanja javne osviještenosti te korištenju Parlamenta kao platforme protiv rodno uvjetovanog nasilja;

1. pozdravlja ostvareni napredak u pogledu rodno osviještene politike i izrade proračuna te donošenje akcijskog plana za rodnu ravnopravnost za 2025.; poziva na javnu objavu tog akcijskog plana te na njegovu brzu provedbu putem plana provedbe, kao i na njegovu temeljitu procjenu uz redovita izvješća o praćenju postignutog napretka; žali zbog toga što je najveći broj uključenih mjera formuliran u obliku načela, bez jasnih ciljeva i obveza; poziva na dosljedno donošenje rodno osjetljivog proračuna Parlamenta i uključivanje vodiča za rodno osviještenu politiku; pozdravlja rad Mreže za rodno osviještenu politiku u Parlamentu; nadalje, poziva na jačanje rodno osviještene politike u parlamentarnim odborima; naglašava važnost rodno osviještene politike u postupku pregovora o novom višegodišnjem financijskom okviru;

2. ponavlja svoj poziv Parlamentu da zatraži reviziju kako bi se mapiralo trenutačno stanje u pogledu rodne ravnopravnosti i dale preporuke kako na političkoj tako i na administrativnoj strani aktivnosti Parlamenta; ističe da bi tom revizijom trebala biti obuhvaćena sva područja i pokazatelji razvijeni u okviru alata za „rodno osjetljive parlamente” Europskog instituta za ravnopravnost spolova te bi njome trebalo utvrditi kojim se pravilima olakšava, a kojima onemogućava rodna ravnopravnost u svakom aspektu koji se analizira, kako bi se to uzelo u obzir u nadolazećem planu za rodnu ravnopravnost;

3. poziva predsjednicu da ocijeni pad broja zastupnica 2024. i izdvoji sredstva za kampanje kojima se žene potiču da se uključe u politiku EU-a; potiče nacionalne stranke da donesu rodno uravnotežene mjere, kao što su naizmjenično uvrštavanje muškaraca i žena na liste (sustav „patentnog zatvarača”) i/ili rodne kvote, dok se ne postigne paritet; poziva Komisiju da ojača pravila za osiguravanje rodne ravnoteže na vodećim političkim položajima; žali zbog toga što, osim kvantitativnih i kvalitativnih podataka o broju žena na različitim položajima, ne postoji dovoljno podataka o rodno osviještenoj politici u institucijama EU-a; stoga poziva na pripremu sveobuhvatnih statističkih podataka razvrstanih po rodu; obvezuje se da će oblikovati kvalitativne pokazatelje rodne ravnopravnosti kako bi se poboljšalo prikupljanje podataka razvrstanih po rodu i nastavilo poboljšavanje rodne ravnopravnosti;

4. traži stroža pravila za suzbijanje i sprečavanje rodno uvjetovanog govora mržnje i rodnih dezinformacija; sa žaljenjem primjećuje visoke stope uznemiravanja

akreditiranih parlamentarnih asistenata, uključujući seksualno uznemiravanje; ponavlja da je politika nulte tolerancije na uznemiravanje potrebna kako bi se zaštitila dobrobit osoblja i da ona predstavlja dužnost svakog poslodavca; poziva na to da se akreditiranim parlamentarnim asistentima, osoblju, stažistima i zastupnicima koji se suoče s uznemiravanjem, zastrašivanjem i mržnjom pruži ciljana emocionalna i pravna potpora; poziva na jačanje okvira za rješavanje pritužbi i pravodobno rješavanje sporova povezanih s uznemiravanjem; poziva na uspostavu neovisnog mehanizma za borbu protiv uznemiravanja i provedbu vanjske revizije u tom pogledu; zahtijeva da Predsjedništvo Parlamenta nastavi s reformom pravila Parlamenta o uznemiravanju uključivanjem vanjskih i neovisnih stručnjaka i vanjske revizije u Savjetodavni odbor za uznemiravanje na radnome mjestu i njegovo sprečavanje te da poveća broj psihologa i mehanizama potpore kojima žrtve mogu pristupiti;

5. naglašava da se zastupnice koje su rasno diskriminirane, mlade, feministkinje, pripadnice skupine LGBTIQ+ ili pripadnice manjina suočavaju s nerazmjernim razinama digitalnog i političkog nasilja te da su im potrebne ciljane zaštitne mjere;

6. poziva odbore da nastoje postići bolju rodnu ravnotežu, među ostalim u sastavu rukovodećih položaja; poziva predsjednicu i Predsjedništvo da osiguraju horizontalnu zastupljenost i rodnu ravnotežu u svim plenarnim postupcima te u svim odborima i izaslanstvima; poziva klubove zastupnika da pri imenovanju koordinatora, izvjestitelja i izvjestitelja u sjeni te pri raspodjeli vremena za izlaganje uzmu u obzir i provode rodne kvote; traži da se uvedu mjere za rješavanje horizontalnih nejednakosti kako bi se osigurala rodna ravnoteža u različitim odborima; potiče uključivanje većeg broja muškaraca u odbor FEMM, uključujući one koji aktivno podupiru rodnu ravnopravnost kao saveznici, kako bi se potaknula zajednička odgovornost i preuzela uloga promicanja ravnopravnosti žena i djevojčica u praksi te okončala rodna koncentracija portfelja;

7. traži da se poduzmu koraci kako bi se osiguralo radno okruženje prilagođeno ženama promjenom androcentričnih radnih praksi i borbom protiv uznemiravanja;

8. pozdravlja stajalište o glasanju putem punomoći za zastupnice prije i nakon poroda; poziva na proširenje mogućnosti glasanja putem punomoći na sve nove roditelje te na uspostavu jednakog i neprenosivog porodiljnog, očinskog i roditeljskog dopusta za zastupnike;

9. pozdravlja predanost Parlamenta ravnopravnosti i pohvaljuje njegovu potporu ključnim političkim pitanjima, kao što je pravo glasa putem punomoći za zastupnice prije i nakon poroda; poziva na ulaganje napora za davanje prioriteta i dodatnog jačanja bolje ravnoteže između poslovnog i privatnog života za osoblje te na uspostavu mjera za provedbu prava na isključivanje;

10. sa žaljenjem primjećuje visoke stope uznemiravanja akreditiranih parlamentarnih asistenata, uključujući seksualno uznemiravanje; poziva na jačanje okvira za rješavanje pritužbi i pravodobno rješavanje sporova povezanih s uznemiravanjem;

11. poziva Predsjedništvo i glavnog tajnika da predstave podatke razvrstane po rodu o osoblju, višim i srednjim rukovodećim položajima, vrstama ugovora, radu na daljinu i fleksibilnim radnim uvjetima, kao i mjerama protiv uznemiravanja i ishodima pritužbi u upravnim strukturama Parlamenta kako bi se utvrdile i ispravile nejednakosti; poziva na

uspostavu jasnih, vremenski ograničenih ciljeva za postizanje rodne ravnoteže na svim razinama upravne strukture Parlamenta, uključujući glavne direktore i načelnike odjela;

12. potvrđuje da Parlament služi kao platforma za izložbe i javna događanja koja se bave rodnom ravnopravnošću, primjerice pitanjima mentalnog zdravlja, te potiču dijalog, osviještenost i uključivu zastupljenost u cijeloj instituciji i u široj javnosti; u tom pogledu prima na znanje organizaciju krunidbe u čast ženama koje se bore protiv raka; poziva predsjednicu na oprez u pogledu financiranja inicijativa koje su u suprotnosti s vrijednostima Europske unije; pozdravlja upotrebu Parlamenta kao platforme za podizanje razine osviještenosti o rodno uvjetovanom nasilju i nasilju u kućanstvu; naglašava važnost misija EU-a i Parlamenta koje doprinose promicanju rodne ravnopravnosti, uključujući one koje pružaju potporu, zaštitu i osnovne usluge ženama i djevojčicama koje su žrtve seksualnog nasilja u sukobima i nakon sukoba; pozdravlja inicijative Parlamenta u pogledu Tjedna rodne ravnopravnosti i Međunarodnog dana žena;

13. naglašava važnost dostupnosti proizvoda za menstrualnu higijenu za žene kako bi se pružila potpora zastupnicama i osoblju; poziva na to da se u Parlamentu unaprijedi pristupačnost za zastupnike, osoblje i posjetitelje s invaliditetom, s posebnim naglaskom na žene i djevojčice, među ostalim u svim javnim područjima.

PRILOG: PRIJAVA PRIMLJENIH INFORMACIJA

Izvjestiteljica za mišljenje izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da u svoje mišljenje nije uključila nikakve informacije predstavnika interesnih skupina obuhvaćenih područjem primjene Međuinstitucijskog sporazuma o obveznom registru transparentnosti[1] ili predstavnika javnih tijela trećih zemalja, uključujući njihove diplomatske misije i veleposlanstva, koje treba navesti u ovome Prilogu u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku.

[1] Međuinstitucijski sporazum od 20. svibnja 2021. Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o obveznom registru transparentnosti (SL L 207, 11.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMACIJE O USVAJANJU
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	27.1.2026
Rezultat konačnog glasovanja	+: 22 –: 8 0: 3

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

22	+
PPE	Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

8	-
ECR	Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

3	0
ECR	Chiara Gemma
NI	Judita Laššáková
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Korišteni znakovi:
+ : za
- : protiv
0 : suzdržani